

Секрет дому на озері

Про книгу

Ліза з маленьким сином тікає від чоловіка-тирана. Будинок у глухому провінційному селищі видається чудовим місцем, щоб сховатися. Ліза не підозрює, що колись цей дім ледь не став могилою для дівчини Грейс, що потерпала від знущань батька-військового. Ці стіни — свідки моторошного вбивства, таємницю якого поглинуло мовчазне озеро. Ліз розуміє: вона в небезпеці. Бо той, хто скоїв цей злочин, усе ще на свободі. Вона й не уявляє, наскільки близько ця людина і як секрет дому на озері пов'язаний з тим, що колись скоїла Ліз. Те, про що вона ніколи не зможе забути.

НУАЛА ЕЛЛУД

СЕКРЕТ ДОМУ НА ОЗЕРІ

AMAZON та OBSERVER рекомендують

**СЕКРЕТ
ДОМУ
НА ОЗЕРИ**

NUALA ELLWOOD

THE **HOUSE**
ON THE
LAKE

A Novel

PENGUIN BOOKS

НУАЛА ЕЛЛВУД

СЕКРЕТ ДОМУ НА ОЗЕРІ

Роман

ХАРКІВ КЛУБ
2021 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2021

ISBN 978-617-12-8753-2 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Original English language edition first published by Penguin Books Ltd, London. The author has asserted her moral rights. All rights reserved

Перекладено за виданням: Ellwood N. The House on the Lake : A Novel / Nuala Ellwood. — Penguin Books, 2020. — 312 p.

Переклад з англійської *Олексія Чупи*

Дизайнер обкладинки *Маріанна Пащук*

Еллууд Н.

E52 Секрет дому на озері : роман / Нуала Еллууд ; пер. з англ. О. Чупи. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 320 с.

ISBN 978-617-12-8589-7

ISBN 978-0-241-98515-1 (англ.)

Ліза з маленьким сином тікає від чоловіка-тирана. Будинок у глухому провінційному селищі видається чудовим місцем, щоб сховатися. Ліза не підозрює, що колись цей будинок ледь не став могилою для дівчини на ім'я Грейс, яка потерпала від знущань батька — колишнього військового. Ці стіни — свідки моторошного вбивства, таємницю якого поглинуло мовчазне озеро. Жінка відчуває: вона в небезпеці. Проте не знає, що той, хто скоїв цей злочин, усе ще на свободі. Ліза навіть не уявляє, як близько перебуває ця людина і як таємниця будинку на озері пов'язана з тим, що колись вона скоїла. Те, про що неможливо забути.

УДК 821.111

© Nuala Ellwood, 2020

© pexels.com / Cameron Yartz pixabay.com / dreamypixel unsplash.com / Малин, обкладинка, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

На мою думку, не існує для дитини потреби сильнішої, аніж потреба в батьківському захисті.

Зигмунд Фройд

Пролог

Кров.

Це все, про що я можу думати, зіщулено забившись у куток. Я заплющую очі, але однаково її бачу — темну багряню пляму на свіжому снігу.

Його кров.

Я підіймаюся та визираю у крихітне віконце. Досі падає сніг. Білі пластівці кружляють у повітрі, закриваючи від мене скелю та ліс, що за нею. Усе залишилося таким самим, як і було, і водночас — усе змінилося. Краєвид, що його я колись так любила і який цінувала, зробився тепер безмежно потворним.

Він прогнів. До самого серця.

«Нічого у мене не залишилося, — думаю я, зачиняючи вікно, — нічого, окрім жахливих образів, що вирують в голові».

Протягом останніх чотирьох днів я не промовила ані слова. У серці моему згасла остання надія. Я залишилася сама, цілковито сама.

Повертаюся углиб кімнати. Ковдри мої лежать там же, де я їх залишила. Спробувала було заснути, але марно. Щоразу, коли я заплющую очі, то бачу його обличчя, і згадую, що саме я втратила.

Любов.

Сім'ю.

Дім.

Це було все, чого я прагнула. Усе, чого потребувала. І поки не стало занадто пізно, я цього просто не усвідомлювала.

Я беру ковдру, стріплюю її. Частинки пилу підіймаються в повітря, вони потрапляють мені в горлянку, і я починаю кашляти. Потім я чую... Стукіт. Він лунає голосніше, і я не одразу розумію, що це стукають знизу. У вхідні двері. Хтось грюкає у вхідні двері. Серце моє починає калатати.

Він повернувся. Я знала, що він повернеться.

Я підбігаю до дверей, що ведуть із кімнати, широко їх прочиняю та, злітаючи по сходах униз, обіцяю собі подумки, що відтепер усе буде добре, що я змінюся на краще. Жодних скарг або суперечок — я буду вдячна за родину, яка в мене є, за людину, яку я кохаю понад усе у світі.

Утім, коли я опиняюся вже біля вхідних дверей, мене вітає жіночий голос:

— Поліція. Відчиніть!

Цей різкий та загрозливий звук, здається, прорізається крізь важкі дерев'яні двері — і я тремчу, застигнувши біля них.

— Відійдіть.

Потім — пауза, після якої двері злітають із петель від потужного удару, і в мій бік кидаються, хапаючи мене за руки, двоє офіцерів у формі — чоловік і жінка.

Це сталося настільки швидко, що я ледве встигаю відхекатися; мене виводять надвір і краєм вуха я чую кілька сказаних ними слів.

В останні миті перед тим, як вони мене забирають, усе стає нарешті на свої місця. Тиша. Кров. Нічні жахіття.

Я усвідомлюю, що трапилось.

Це я.

Це я його вбила.

Частина перша

1. ЛІЗА

9 грудня 2018

Коли наша автівка з'їжджає із траси у плетиво вузьких і покручених сільських доріг, Джо починає кричати. Я викручую ручку гучності радіоприймача майже на повну й щосили чіпляюся руками у кермо, сподіваючись, що біт пісні гурту *Little Mix* його бодай трохи заспокоїть. Ба більше — я сама підспівую їм, наскільки мені дозволяє голос, і взагалі, поведжуся так, ніби усе добре, і ми з моїм маленьким хлопчиком просто вибралися на веселу прогулянку за місто. Я намагаюся не думати про Марка і про те, що він зробить, коли зрозуміє, що ми втекли, але мені всюди лунає його голос. Він звучить просто в моїй голові, перекикуючи музику: «Ах ти ж, хвора на голову курво, — погрозово каже він, — якого біса ти накоїла?» Я роблю ще голосніше, але Марків голос не зникає.

— Хочу до татка, хочу до татка! — продовжує волати Джо на задньому сидінні.

Раптом серце починає калатати важче і сильніше — уже знайомий передвісник серцевих нападів, що дошкуляють мені останнім часом.

Вимкнувши радіо, я повільно видихаю, намагаючись дотримувати техніки, що її навчилася на консультаціях у психолога, на які вони змусили мене ходити.

Вдих. Видих. Вдих. Видих.

— Усе добре, зайчику, — кажу я, коли серце моє заспокоюється. — Мама просто взяла тебе у велику і цікаву подорож. Ми їдемо на село, там будуть овечки, корівки та ще безліч усякої цікавої всячини, і ми мешкатимемо у гарному будинкові! Обіцяю, тобі сподобається.

Я дивлюся на його обличчя у дзеркалі заднього виду. Його великі блакитні очі почервоніли від сліз. Нижня губа дрібно тремтить; він відвертає голову й дивиться у вікно.

— А ну, Джо, — промовляю я якомога енергійнішим голосом, — перевірмо, чи не видно у віконце якоїсь овечки?

Але поля обабіч дороги порожні, а паркани вкриті грубим шаром паморозі. Ані овець, ані коней — узагалі, жодних ознак життя. Їдучи

цією пустельною місциною, я відчуваю, як усередині мене все холоне від страху. Якого біса ти робиш, Лізо...

«Просто розвернися і повертайся додому, — кажу я сама собі. — Ти не мусиш через усе це проходити. Ще не пізно все виправити».

Але потім я згадую спотворене ненавистю обличчя Марка і думаю про аркуш паперу в моїй сумці з намальованим маршрутом до місця, де можна буде сховатися. Я багато місяців ховала цей папірець — тепер настав час його використати.

Тільки ось тепер, коли я вже у дорозі, мене долають сумніви. Коли я виїжджала, то була впевнена в тому, що роблю, на сто відсотків, але тепер чую у своїй голові голос мого батька — голос прагматичний та розумний.

«Ніщо не дістається просто так, Лізо».

І якась частина мене знає, що його правда. Невже я щойно припустилася найбільшій помилки у своєму житті?

— Не хочу з тобою! Хочу до тата!

Голос Джо вириває мене із задуми, і, хоча його слова боляче ранять мене, я розумію, що вибору мені не залишилося. Я мушу зробити це. Іншого шляху немає.

Я щосили тримаюся за кермо, аж раптом перед нами з'являється дорожній знак. «Гарроубі». Я впізнаю назву цього села — її написано на моєму папірці. Звучить дуже банально, але коли я повертаю ліворуч, то бачу, що «село» насправді являє собою кілька старих халуп із ганками, з коминів яких клубочиться в небо дим. У повітрі висить сірий туман, ми проїжджаємо повз оброблений вапняком мінімаркет із газетною стійкою та старими різдвяними декораціями біля входу. Там же стоїть схожий на примару надувний сніговик. І раптом я здригаюся усім тілом, пригадавши Різдво 2016-го — крики та кров, ціле море крові; відтоді у мої кістки назавжди в'ївся страх, і мені стало остаточно зрозуміло, у якому жахливому становищі я перебуваю.

— Джо, а ну, дивися хутчіше, — кажу я, показуючи пальцем у вікно та відчайдушно намагаючись говорити весело. — Бачиш, який сніговик? Оце він смішний, не?

— Хочу до татка! — кричить малий у відповідь. — Де татко?

Мені від цих слів крається серце. Я хочу кричати йому, що я — його матуся, що я люблю його понад усе на світі! Але йому це байдуже,

тому я лише заспокійливо шикаю на нього, після чого вимикаю радіоприймач і вмикаю придбаний учора диск із казками.

Спершу лунає жвава мелодія, а потім — тихий голос з американським акцентом починає читати «Там, де живуть чудовиська»¹. Коли я була маленька, це була моя улюблена книга; сподіваюся, Джо вона також сподобається. Раптом він припиняє плакати.

— Ну що, так краще? — цікавлюся я за кілька хвилин, не зводячи очей з дороги.

Але він не відповідає. Він повністю занурений у слухання.

— Дякую тобі, Господи, — шепочу я, вдячна за тишу.

Ми були на краю села. Небо темнішає, праворуч з'явилися будиночки з червоної цегли. Під'їхавши ближче, я бачу на дерев'яному знаку написані чорною фарбою слова «ДЕНЬ УСІХ СВЯТИХ» і чоловіка, який стоїть перед входом до церкви.

Священник. Коли ми проїжджаємо повз нього, я ловлю на собі його погляд і пригадую, як востаннє відвідувала каплицю, а мої руки були вкриті саднами. Від цього моєю шкірою пробігає мороз. Я відганяю ці спогади й зосереджуюся на дорозі. Навігатор сказав, що мені потрібно проїхати цією дорогою за село ще за п'ять кілометрів, хоча я більше покладаюся на слова із записки, що врізалися мені у пам'ять. «Виїдеш просто до озера. Його неможливо пропустити».

Коли я їду вузькою дорогою, пагорби обабіч мене височіють, начебто розгорнуті сторінки книжки-розкладачки. Небо стає темно-сірим. Западає ніч. Не видно ані будинків, ані людей. Навіть жодного автомобіля не їде назустріч. Мою грудну клітку розпирає від тупої паніки, я відчуваю, як вона підіймається аж під горло. Я зосереджуюся на м'якому голосі з аудіодиска, що описує диких чудовиськ та їхнє страшне ревіння, і раптом мені знову стає ніби шість років, і я ніби знову згорнулася клубочком на канапі біля тата, а він читає мені історію про молодого хлопця, який вирушив у далеку подорож морем.

Ці спогади заспокоюють мене, я сідаю рівно та зосереджуюся на дедалі сильніше розбитій та вибоїстій дорозі. І ось раптом, коли ми виїжджаємо на вершину пагорба, переді мною з'являється він — безкрай чорної води. Я під'їжджаю. Буцімто просто з озера виростає та набуває форми тінь — і я бачу високу будівлю із чорного каменю, із загратованими вікнами. «Цього просто не може бути», — думаю я,

пригальмовуючи біля озера. Цей будинок зовні нагадував в'язницю або одну з тих психушок, де замикали людей у Вікторіанську епоху. І очевидно, що там багато років не ступала нога людини — будівля майже повністю розвалена. Я дістаю записку зі своєї сумочки й читаю, молячись, аби виявилось зрештою, що я просто не туди звернула.

Я дивлюся у вікно. Біля дверей висить табличка, але світла для того, аби зрозуміти, що там написано, бракує. Я складаю записку та повертаю її до сумочки.

— Дві хвилини, Джо, — кажу я, обертаючись до нього.

Він швидко заснув, притулившись щочкою до свого затяганого іграшкового зайця.

Обережно, намагаючись його не розбудити, я відчиняю двері та виходжу назовні. Повітря холодне, лютує кусючий вітер. Я застібаю пуховика, підходжу до будівлі. Згадуючи нашу з нею останню розмову, відчуваю, як мені судомить живіт. Усі казали, що їй геть зірвало дах. А що, як усе це якийсь божевільний жарт?

На краю озера розбита пристань. Біля неї бовтається, похитуючись на вітру, старий гребний човен. Бам, бам, бам. Від цього звуку шкіра моя вкривається сиротами, і я поспішаю до будинку.

Зблизька він здається ще більшим — велетенське страхопудало, що нависає наді мною, немовби корабель. Вікна темні, із товстим шаром грязюки, а просто переді мною — важкі дерев'яні двері із мідним молотком посередині. Табличка, яку я бачила з машини, теж була вкрита грубим шаром бруду. Я роблю крок уперед, витираю її тильною стороною руки й читаю ім'я, написане схожим на дитячий почерком.

«Ровен-Айл». Це він. Це — той будинок.

І я чи то кроком, чи то бігом повертаюся до машини. На щастя, Джо все ще спить на задньому сидінні. Я відчиняю дверцята з боку водія і плюхаюся на своє сидіння. Треба потрібно просто ввімкнути двигун і забиратися звідси геть. Оце було б розумне рішення. Але потім я замислююся над тим, що я накоїла і як сильно розгнівається Марк. Вороття мені немає.

Ні, тільки не до того пекла. Я намагаюся варіювати інші варіанти. Готелі. *V&V*. Але це — короткострокове рішення, до того ж, ураховуючи вартість номерів, грошей мені вистачить усього лише на кілька днів. Словом, інших варіантів у мене немає. Іншого виходу — також.

Я обертаюся і дивлюся на свого хлопчика, який спить на задньому сидінні, його м'які, світлі вії визирають з-за фіранки золотих кучерів. Я його люблю так сильно, що мені аж болить. Я — його мати і маю перебувати з ним поруч, мушу його захистити.

2. СОЛДАТ

Ровен-Айл, 2002

Це буде мій перший запис у цьому блокноті. Мені було дозволено записувати свої досягнення як елітного солдата. Ви можете вирішити, що якщо я солдат, то повинна жити з іншими солдатами в таборі або десь у пустелі, де люди скидають бомби. Але я не така, як інші солдати. Почнімо з того, що я не доросла людина, я — дівчинка. У мене чорне волосся та чорні очі, а мешкаю я у великому старому будинку, з якого видно озеро. Це не один із тих гарних будинків, як масток Мізелтвейтів або «Зелені дахи», про які я дізналася з книжок у пересувній бібліотеці. У цьому будинку годі шукати чистих білих віконниць або вишуканих меблів. Це — темний будинок зі старими дерев'яними балковими перекриттями та кам'яною підлогою. Меблів тут у нас також небагато, лише найнеобхідніше. Утім, Серж каже, що більше нам і не треба.

Серж — це мій батько, але я називаю його «Сержем», бо саме таке звання він мав, коли служив у тій штуці, що називається SAS². Його справжнє ім'я — це СЛУЖБОВА ТАЄМНИЦЯ, хоча я сказала йому, що я добре зберігаю таємниці та нікому не скажу.

Словом, на чому я зупинилася? Ах, так. Будинок. Що ж, я тут мешкала все своє життя і нічого, окрім нього, не знала. І хоча мені подобається читати про симпатичні будинки у тих бібліотечних книжках, свій будинок я б не проміняла на жоден інший у цілому світі. Він може здаватися не таким уже і привабливим, але ми вміємо створити у ньому затишок, особливо взимку, коли Серж витягає старі шкури тварин. Мені подобається сидіти перед багаттям, закутавши у шкури свої ноги, і слухати, як Серж читає мені вголос мою улюблену книжку «Вітер у вербах»³. Це — мої улюблені миті: коли надворі стає холодно, а ми гріємося в будинку, слухаючи казки містера Рета, містера Жабса, містера Крота і містера Борсука — моїх найкращих друзів. «Як це ти можеш із ними дружити, — питаєте ви, — якщо вони не справжні?» Але, бачте, в цьому-то і справа, Серж робить їх справжніми, скільки я себе пам'ятаю. Коли він читає уривки від імені Борсука, то надягає окуляри, а голос його робиться низьким та

серйозним, так що я у своїй уяві чітко бачу старого борсука. Я бачу його з книжкою в руках, тому що він — розумний, той містер Борсук, або ж «добряче начитаний», як любить казати Серж.

Коли ж він читає від імені містера Жабса, то сідає рівно та випинає груди. І я хихочу, тому що він уже ніякий не Серж, він — дурний Жабс, що або ходить павичем по своєму маєткові «Тод-Голл», або ганяє сільськими вуличками на своїй швидкій маленькій машині.

— Біп-біп! — вигукує Серж, сидячи на стільці та вдаючи, ніби тримає кермо. — А ну, геть з дороги!

І тоді я, ніби за помахом чарівної палички, опиняюся з ним на дорозі, моїм волоссям грає вітер... хоча я ніколи у своєму житті не сиділа в машині.

Як я вже казала, Серж умів перетворити вигадку на реальність.

Хоча тут у нас не лише казочки та солдатське життя. Серж також стежить за тим, аби я здобула те, що він називає «належною освітою». Під цим він має на увазі, що я повинна навчитися важливих речей, речей, які мені допоможуть, коли я стану дорослою. Серж каже, що інші діти ходять до школи та вивчають те, що хоче уряд. «Так вони контролюють їх, — каже він, — так вони тримають їх на повідці, тому вони не ставлять питань і не починають революцій». Я не зовсім розумію, що таке революція, хоча Серж каже, що зараз би цій країні вона не завадила.

Так чи інакше, Серж учив мене добре. Я знаю напам'ять граматичні таблиці, а коли продаю яйця, що їх відкладають наші кури, то вправляюся в арифметиці. Ми встановлюємо перед будинком невелику ятку, а біля воріт ставимо знак, на якому написано, що тут можна купити свіжі яйця. Ми продаємо їх по £2 за десяток, і, за словами Сержа, це вигідна угода. Я відповідаю за обслуговування клієнтів, оскільки Серж говорити з людьми не любить, тому я повинна вміти добре порахувати, скільки їм давати решти й усяке таке. Серж каже, що у школі я б так швидко рахувати не навчилася.

Серж навчив мене читати, коли мені виповнилося три роки. Читати я люблю. Це моє улюблене заняття, якщо не брати до уваги солдатської муштри. Коли я читаю, то в мене виникає відчуття, ніби я подорожую світом, навіть не виходячи за межі своєї кімнати. Я просто розгортаю книгу — й опиняюся в Америці чи Китаї, Індії чи Африці, а коли я закінчую читати оповідання, то відчуваю, ніби

насправді перебувала у тих місцях, відчуваю пекуче африканське сонце на своїй шкірі або запах спецій на індійському базарі.

Я розповіла про це Сержеві, а він відповів, що світ — це дуже небезпечне місце, і добре, що ми сидимо тут. Я знаю, що він має рацію, але потайки бажаю опинитися під палючими променями справжнього африканського сонця або пірнути у річку Ганг. Можливо, одного дня так і станеться.

Що ж, наразі Серж каже, що в цьому будинкові ми у безпеці. Доки ми тримаємося одне одного, ніхто нас не дістане. Люди в селі лихі, їх краще уникати. Я бачила їх, бачила, як вони дивляться на нас. Одного разу ми зайшли до крамниці, бо Серж продав овечу шкуру і розжився грошечками; він хотів залишити на дошці оголошень записку, що у нас тепер можна купити не лише курячі яйця. Але щойно ми зайшли всередину, жінка, якій ця крамниця належала, почала нас виганяти. Вона заявила, що залишити записку на дошці оголошень — це дуже дорого, а потім сперлася руками на ту штуку, що, як розповів мені Серж, називається «касою» — у ній вона тримала гроші.

— От дурепа, — сказав мені Серж, коли ми поверталися додому, — вона вирішила, що ми хочемо її пограбувати. Хіба ж вона не знає, що у нас є все необхідне?

Після цього ми до крамниці не заходили. Ми почали ставити свою ятку із яйцями та маленьку коробочку для грошей. Серж сказав, що наші яйця свіжіші, ніж те сміття, яке привозять до крамниці, і він сподівається, що тій жінці ніколи в житті більше не пощастить. А я була згодна з ним, оскільки того дня вона дивилася на нас дуже неприязно. Від цього її погляду я почувалася так, ніби ми із Сержем — погані люди. А це не так. Ми — хороші. Ми просто не такі, як вони.

Словом, у цьому будинку я можу робити, що заманеться, от тільки нагору підійматися не можна — Серж каже, що підлога там стара і прогнила, а грошей, аби її відремонтувати, у нас немає. «Ходити там небезпечно», — каже він. Утім, одного разу я туди таки зазирнула, ще як була маленькою, та сходи були такі розхитані й непевні, що я, боячись провалитися, прожогом кинулася вниз. Мені дозволено грати на задньому подвір'ї — там у нас є сад, із якого видно пагорби та ліс, хоча до лісу мені можна ходити тільки разом із Сержем. Це — правило. Та й до села ми не часто навідуємося. Але мене і так туди не дуже тягне — надто після того, що трапилося тоді у крамниці.

Зрештою, і в будинку є клопіт. Навіть коли надворі стає холодно, я маю багато хатніх справ, а якщо Серж раптом побачить, що я б'ю бомки, він миттю знаходить мені роботу: начистити черевики до завтрашніх маневрів або заряджати та знову розряджати рушниці. «Треба бути готовим до всього» — так каже Серж.

А сьогодні я відчула це; відчула, як воно — бути справжнім солдатом. Сьогодні мій день народження, одинадцятий день народження. Зазвичай я починаю на свій день народження в'язати пару теплих шкарпеток на зиму. Серж приносить мені вовну, що обібрав з кущів терену, які ростуть по краях поля, де пасуться вівці. Він загортає її у пакуночок, зав'язує мотузкою та приносить до моєї кімнати разом із тацею домашнього вівсяного печива та склянкою козячого молока. Так було завжди — на кожен мій день народження, починаючи з п'яти років, відколи я навчилася в'язати.

Але цього разу все було інакше. Замість вовни я отримала в подарунок цей блокнот, і Серж сказав, що я повинна писати в ньому щодня, що це як бортовий журнал — штука, яка не завадить жодному доброму солдатові. Також він сказав, що сьогодні — дуже важливий день, який я запам'ятаю на все життя.

І він мав рацію. Це був гарний день. Тому що сьогодні я вперше вбила.

Усе почалося ще затемна. Серж розбудив мене раніше ніж зазвичай, близько 4-ї ранку. Він не дав мені навіть роздивитися подарунок як слід — сказав, що нам треба поквапитися, що це найкращий час для цього.

— Ти маєш застати їх, коли вони щойно прокинулися, — сказав він. — Заскоч їх зненацька.

Мені хотілося залишитися у ліжечку. Надворі було зимно, і їхати до лісу бажання зовсім не було. До того, це був мій день народження, а зазвичай цього дня Серж дозволяв мені спати допізна. Отже, я сховалася із головою у свій спальний мішок і сказала йому забиратися геть. Це була погана ідея. Перш ніж я вимовила ці слова, я вже чудово знала, що він мене покарає за непокору — попри те що в мене сьогодні день народження. Утім, він нічого не сказав. А це — завжди недобрий знак. Я почула, як він вибігає з кімнати.

Визирнувши зі спальника за хвилину або близько того, я побачила, що він стоїть наді мною з відром води. І перш ніж я встигла знову

сховатися, він вилив його на мене.

Відчуття було таке, ніби мене одночасно вкололи сотнями маленьких холодних ножів. Я закричала та зіскочила з ліжка. Серж сказав, що це буде мені уроком. І що втома — це не відмазка. І що коли він був на великій війні, то одного разу блукав шість днів пустелею зовсім без сну. І що він не міг зупинитися, бо виконував певну місію, і що від того, як він її виконає, залежали інші люди.

— Щоб я ніколи більше не чув від тебе, що ти «втомилася»! — сказав він. — Ти мене чуєш?

Я відповіла, що чудово його чую. Він якось мить дивився на мене, намагаючись переконатися, чи я справді маю на увазі те, що сказала, а потім вийшов, аби я могла висушитися і перевдягнутися.

А вже за десять хвилин я йшла за ним через болото у бік лісу. Темно було — хоч ти в око стрель. Серж ішов уперед, поклавши свою рушницю на згин ліктя. Я бачила, як поблискує у місячному світлі метал. Я знала, що не загублю його, якщо не відводитиму погляду від цього блиску. Я не боялася. Не тоді. Попри те, що постійно було чути якісь шуми, я знала, що це просто звуки лісу: це створіння, що не сплять уночі, блукаючи довкіл у пошуках їжі. Мене вони не лякали. Завдяки звукам, що вони їх видавали, я почувалася в безпеці.

А були ще й інші шуми — я їх не чула, натомість чув Серж. Крики та зойки людей, які, за його словами, він приніс додому з пустелі. Іноді він кричить у відповідь, а іноді затуляє вуха руками та сильно кривить обличчя. Я знаю, що коли він чує ці голоси, краще до нього не заговорювати, але намагаюся перебувати поруч, аби він знав, що він у безпеці, що він не сам.

Гадаю, деяким людям може бути мене шкода. Мовляв, я живу тут із Сержем, аби йому була компанія. Я знаю, ми живемо не так, як інші. Не так, як живуть люди, про яких я читала у бібліотечних книжках. Ті люди мешкають у великих розкішних маєтках із прислугою або в симпатичних котеджах із милими фіранками на вікнах, у яких завжди є матусі, які печуть торти та співають діткам колискові на сон прийдешній. І на те, як жив Серж, коли був маленьким, це також не схоже — а мешкав він у такій штуці, що називається «бунгало», розташована на схід звідси; і на те, як жила моя мама, яка померла в пустелі, — під палючим сонцем, харчуючись зі спільного великого круглого столу, як на її фотографії, — це також не схоже.

Але мене таке життя влаштовує. Я б його ні на що не проміняла. І хоча ми живемо далеко від решти людей, я ніколи не почуваюся самотньою, бо насправді це місце сповнене життя. Навіть о четвертій ранку, хоча ми із Сержем були єдиними людьми в лісі о цій порі, я відчувала присутність життя довкола себе. Спробую описати вам це так, ніби я досі перебуваю там, у лісі. Чути тихе цвірінькання. Це співає жайворонок. Він сидить на верхівці букового дерева, мов якийсь генерал, що роздає накази своїй армії. Потім, заглиблюючись у ліс, можна почути шурхіт листя та скрегіт кігтів. Ось лисиці, які примостилися до сну у живоплоті. Їх двоє. Лис та лисичка. Він — великий та жорстокий, із дикими очима, хижий; вона ж — тендітна і майже приручена. Іноді, коли надходять сутінки, вона наближається до будинку. Одного разу я чистила овочі до вечері, тоді вона підійшла просто до дверей. Лисиця була такою схудлою, що мені стало їй шкода, я простягнула їй невеликий шматочок картоплі, а вона підійшла і взяла його з моєї руки. У неї, у цієї лисиці, добрі очі. Бурштинові очі. Як у моєї мами, яка померла в пустелі.

Утім, я відійшла від теми, як каже Серж. Розводжу оце теревені про лисиць, тоді як мала би занотувати одну дуже важливу річ.

Було так.

Після того як я почула лисиць, ми заглибилися ще на кілька метрів у ліс. Серж ішов попереду, а тоді раптом зупинився, обернувся до мене та підняв рушницю. Зовсім трохи, але достатньо, аби я побачила.

Його обличчя в місячному світі було зовсім біле, він не відривав від мене очей.

— Готова? — запитав він.

Але я не була готова. Мені було страшно. Ноги підкошувалися, мене почало нудити. Серж знає мене краще, ніж я сама себе знаю, він побачив, що я злякалася. Він опустив рушницю і почав повільно наближатися.

Потім він поклав її на землю і став біля мене на коліно. Його обличчя було тепер лагіднішим.

— Подивися на небо, — сказав він. — Що ти бачиш?

Я зробила, як він мені сказав. Над лісом висіло, ніби велетенське обличчя, біле коло.

— Лише місяць, — відповіла я.

— Справді, — промовив Серж. — Місяць. І знаєш що?

Він говорив так тихо, що мені довелося нахилитися до нього ближче, аби почути.

— Місяць не боїться, — сказав він. — Бачиш?

Мені ніколи не спадало на думку, що місяць може щось там відчувати, але я кивнула.

— Місяць, — пояснив він, дивлячись на небо, — продовжує світити сильніше та яскравіше, навіть якщо він сам-один на всьому великому небі. Розумієш?

— Гадаю, так, — відповіла я.

— Ти повинна стати схожою на місяць, — продовжив він, піднявши із землі рушницю та подаючи її мені. — Ти повинна бути сильною, яскравою та хороброю.

Я взяла рушницю до рук.

— А тепер, — сказав він підіймаючись, — я питаю ще раз. Ти готова?

— Готова, — відповіла я.

Але мої ноги тремтіли.

— Будь спокійна, — промовив він. — І пам'ятай, що я тобі сказав.

Ми вирушили далі — ставало дедалі темніше, мені навіть довелося помигати, аби очі звикли до плямистого світла. Я відчувала, що Серж невідступно слідує за мною, але не зводила очей із землі під ногами, намагаючись помітити якийсь рух. Мені тоді здавалося, ніби вуха мої широко розкрилися. Кожен звук, навіть якщо це просто десь хруснула гілочка або затріпотіли на дереві наді мною пташині крила, лунав мені вибухом.

Ми із Сержем знали цей ліс як свої п'ять пальців і могли пройти ним, заплющивши очі. Але цього ранку все було інакшим. Утім, можливо, це я змінилася. За словами Сержа, одинадцять років — це добрий вік; вік, коли ти бачиш світ таким, яким він є.

І тієї миті я побачила те, чого ми шукали.

Вона з'явилася нізвідки. Мала вгодоване тіло із брудно-коричневим хутром та чорні очі. Вона звела на мене погляд — і я завмерла на місці, немовби вкопана. Я чула, як затамував подих у мене за спиною Серж. Він не зронив ані слова, я чула у своїй голові його голос; він підказував мені, що і як робити.

— Тримай рушницю міцно, але ніжно. Так, ніби тиснеш руку достойній людині.

Ну, що вам сказати... це не так уже й легко зробити, коли вся тремтиш від холоду і страху, але я не відводила від неї погляду й намагалася заспокоїтися.

— Приготуйся до пострілу.

Я вперла приклад рушниці у плече і не спускала зі здобичі очей. Потім, утиснувшись рушницею в щоку, прицілилася. У голові моїй лунали слова Сержа:

— Знімай із запобіжника, не заплющуй очей.

Я знала, що трапиться далі. Гучний вибух. А коли ти це знаєш, то єдине, чого тобі хочеться, — заплющити очі, відмежуватися від цього. Я відчувала, що мої очі мимоволі заплющуються, але змусила себе тримати їх розплющеними.

— Не випускай цілі із поля зору.

Я поглянула на неї. Можливо, вона щось відчувала. Її оченята бігали ліворуч-праворуч. Потім вона раптом завмерла, як одна з тих крижаних статуй з моєї книжки про Нарнію. У себе над вухом я почула шепіт Сержа:

— На рахунок «три».

І я, зробивши глибокий вдих, почала відлік.

— Один.

Зігнутий палець торкнувся пускового гачка.

— Два.

Серце моє калатало так швидко, що, здавалося, зараз проламає мені грудну клітку.

— Три.

Звук пострілу був такий потужний, що ледве не звалив мене з ніг. Я хитнулася назад і махнула рушницею.

Підбіг Серж, вихопив у мене із рук зброю.

— Господи Ісусе, дитино, обережніше! — крикнув він. — У тебе в руках вогнепальна зброя, а не іграшка!

На якусь мить я забула, де стою. У вухах відлунням гримів постріл, мені зробилося млосно. А потім я побачила, як Серж іде у бік здобичі, отямилася та пішла слідом за ним на галявину.

— Я... влучила в неї? — запитала я.

Серж пригнувся над місцем, де впала тварина, але її тіло закривала від мене його довга вовняна шинель.

— Серже? Я влучила?

Він обернувся — і серце моє впало у п'яти. Я впізнала цей вираз у його очах. Розчарування.

Він похитав головою.

— Ти вистрілила їй у ноги, — сказав він. — Її паралізувало, але вона досі жива.

— Вона не може бути живою! — закричала я.

Це було неможливо. Я ж дотримувала всіх вказівок Сержа.

— Нічого страшного, — сказав він.

Він промовив це якомога лагіднішим голосом, бо чудово бачив, як я засмутилася.

— Це був твій перший раз. Тут потрібен досвід.

— І що ми з нею зробимо? — поцікавилася я.

— Треба позбавити її страждань, — сказав він. — Вона не виживе із такими ранами.

— Що ж, — сказала я. — Роби те, що маєш робити.

У відповідь Серж подивився на мене і похитав головою. На його обличчі знову з'явився похмурий вираз.

— Ні, — заперечив він. — Це — твоє вбивство. Добити її повинна ти.

Звісно, я перелякалася, але потім я подумала про самотній місяць у безкрайньому нічному небі, подумала про Сержа, який ішов пустелею без сну, потім на якусь мить згадала про маму, яка померла в пустелі, та лисицю із бурштиновими очима, але цих двох останніх я швидко прогнала зі своїх думок. Тоді я нахилилася і звернула їй шию — так Серж робить із курчатами, яких ми тримаємо в саду.

Коли все скінчилося, ми мовчки повернулися до будинку. Мої руки були в крові, а повітря навколо нас пахло м'ясом та металом. Підійшовши до дверей, Серж погладив мене по плечу і сказав, що я трималася молодцем.

Того вечора ми приготували кролика. Серж сказав, що це мій святковий бенкет. Він налив нам свого домашнього пива, а потім підняв свою склянку та виголосив тост:

— За здобич переможця!

Серж каже, що м'яса поїсти нам вистачить на п'ять разів. А потім кістки підуть на суповий набір, з якого ми приготуємо обід ще разів зо п'ять.

«Ті, хто виживає» — так називає нас Серж. Ми вдвох самотньо живемо за містом, кидаємо виклик світу й перемагаємо. І сьогодні, принісши додому цього кролика, я почувалася переможцем. Я можу пишатися собою — і Серж також.

3. ЛІЗА

Протягом якогось часу я сиджу, намагаючись зібрати до купи свої думки. У мене за спиною тихенько посопує Джо. Я кидаю погляд на годинник, умонтований у приладову панель — 16:00. Незабаром сутеніє. А про те, аби досліджувати цей будинок у темряві, годі навіть і думати. Я дістаю з бардачка батьків ліхтарик, відчиняю дверцята автомобіля і знову йду до будинку.

Коли мої руки схопили цей ліхтарик, і з нього полилося переді мною заспокійливе світло, мені раптом примарився образ мого батька, що прогулюється у своєму довгому чорному пальті кладовищем «Гайгейт». Він якось привів мене на те кладовище напередодні Гелловін, аби «я відчула дух свята». Я посміхаюся, згадуючи його кругле рожеве обличчя, що визирало з-під капюшона його пальта, коли він стояв біля статуї Карла Маркса.

— Френку, ти анітрохи не страшніший за мокре листя салату, — посміювалася мама, коли батько спускався сходами у своєму наряді.

І вона мала рацію. Але татові було до цього байдуже. Справді велике значення для нього мало те, аби кожне свято — чи то Гелловін або Ніч багать, чи то Різдво або мій день народження — відзначали, і воно було особливим. Коли тебе люблять так, як любили мене в дитинстві, то почувашся непереможною, і жодним у світі жахам тебе не здолати. Ти — під захистом.

«От би тато був тут», — думаю я, освітлюючи вхідні двері будинку ліхтариком, — він би знав, що робити. Він завжди знав, що робити.

Двері вкрито брудом та павутинням. Дотримуючи вказівок, які я знайшла у записці, я повертаю ручку та навалююся на масивні дерев'яні двері плечем. Вони трохи подаються, хоча і ледве-ледве. До моєї шкіри чіпляється павутиння, як той набридливий бур'ян, що раніше ріс у саду в моїх батьків у Гайгейті. Я витираю руки об джинси, потім навалююся на двері ще раз, поки вони нарешті відчиняються із різким, скрипучим звуком.

І ось я стою, вдивляюся у темряву, і мене переповнює дивне відчуття. Начебто крихітні голочки поколюють шкіру. Я заплющую очі та подумки загадую бажання, аби все було добре, аби там — у темряві — не чекало на мене жодне жакіття. Розплющивши очі, я знову вдивляюся у чорний дверний отвір. Так тихо, що я аж

задихаюся. Треба забиратися звідси негайно. Забрати звідси Джо. Але куди мені податися? Немає куди. Я роблю глибокий вдих, швидко озираюся, перевіряючи, чи моя машина досі стоїть на місці, після чого повільно заходжу всередину.

Там мене ледве не збиває із ніг запах — огидний, тваринний, суміш смороду лайна та соломи. Я зачиняю за собою двері й помічаю, що на них з цього боку є два засуви — один вгорі, а інший знизу. Факт наявності цих засувів трохи мене заспокоює. Я можу зачинити двері та сховатися тут; сховатися від Марка та всіх моїх проблем.

Посвітивши ліхтариком, я бачу, що стіни передпокою обклеєні вицвілими жовтими шпалерами, на яких ще вгадується квітчастий візерунок. Я шукаю на стінах вимикач, але нічого не знаходжу.

Скерувавши світло ліхтарика на стелю, я бачу, що тут немає жодного освітлювального причандалля. Я йду далі; від думок про ночівлю в цьому будинкові мене починає нудити. На кожен мій крок підлога озивається шелестом; я дивлюся вниз і бачу, що вона встелена чимось схожим на соломку або траву. Пахне воно сирим і гострим, як силос. «Як тут узагалі міг хтось мешкати?» — питаю я себе, піднімаючи ліхтарик на рівень плеча і світлячи поперед себе.

З передпокою ведуть троє дверей: одні просто переді мною, і ще двоє — обабіч. Я відчиняю ті, що ліворуч, і опиняюся у приміщенні, яке, на мою думку, має виконувати роль вітальні, бо під купами сміття можна розгледіти контури канапи. Підійшовши ближче, я розумію, що насправді «сміття» — це колекція поживклих газет. Я беру одну з них, дивлюся на дату: 7 вересня 2003 року. Рік, коли помер мій батько. Перечитуючи дату на газеті, я пригадую весь смуток, що спіткав мене того року, і грудну клітку пробиває розряд тремтливого болю — я жбурляю газету на підлогу.

Неподалік канапи камін. Посвітивши на нього ліхтариком, я бачу, що камінна полиця вкрита шматочками паперу та старовинними пляшечками з антисептиком. Над каміном — колекція прибитих до стіни оленячих голів із рогами. Вони дивляться на мене зловісно. Я опускаю погляд і помічаю, що ноги мої немовби заплуталися у колючому дроті — але це просто тінь від рогів. Ліворуч від каміна — три хиткі на вигляд полиці, на яких стосами складено паперові книжки. Можна прочитати декілька назв: «Наука тваринництва», «Фермерський альманах», «Поворот гвинта». Я витягаю останню,

пригадуючи свої заняття з англійської мови у початковій школі, і розгортаю її. Усередині неї — бібліотечна наклейка, на якій стоїть дата повернення: 10 січня 2005 року. Давно прострочена. Обкладинка запилюжена й жовта, тхне кислим, як ніби котячою сечею. Я згортаю книгу, повертаю її на полицю й повільно виходжу з кімнати.

Вийшовши до передпокою, я намагаюся міркувати тверезо. Треба знайти тут бодай якусь подобу нормальності: санвузол, кухню. Я перевіряю двері до кімнати переді мною — відчиняю їх та інстинктивно намагаюся намацати на стіні вимикач, але знову ж таки марно. Заходжу всередину та свічу ліхтариком перед собою. У центрі кімнати стоїть здоровенний дерев'яний стіл. Як і камін у вітальні, він захарашений різним мотлохом. Порожні консервні банки, старі газети, шматочки вовни та хворост. Раптом око ловить спалах яскравого кольору, і я нахиляюся, аби подивитися уважніше. Це червона стрічка для волосся, я носила такі в дитинстві. Я беру її двома пальцями та вивчаю на дотик. Оксамит. Дивлюся на неї — дивно, як така річ могла опинитися посеред усього цього сміття. А потім намотую її на зап'ястя і зав'язую у вузол.

Я підіймаю ліхтарик і освітлюю ним дальню стіну, відчайдушно шукаючи бодай якісь ознаки сучасності — пральну машину, духовку... але тут немає навіть раковини. Посвітивши ліворуч, я помічаю чорну металеву конструкцію, оперту на стіну. Її передня частина покрита плиточками із намальованими на них синіми цифрами. У верхній її частині розташовано різні кнопки та ручки, але я й гадки зеленої не маю, що це таке. Ніколи раніше не бачила нічого подібного.

Поруч із конструкцією — скляні двері. Протерши рукою потьмяніле скло, я бачу, що вони ведуть надвір. Я намацую ручку.

Двері зачинено. Я воджу ліхтариком по всій їхній поверхні угору і вниз, аж раптом вгорі помічаю засув. Відсуваю його та відчиняю двері.

Стоячи на дерев'яній сходиці, я перебігаю поглядом усю цю фіолетову пустку. Пагорби, що ніби навалювалися на мене з обох боків, коли ми сюди їхали, тепер нагадують поснулих велетнів, а їхні вершини тягнуться до сірого неба. Поле за будинком розділяє кам'яна стіна, відокремлюючи квадратний клаптик землі. Із землі стирчать патички, і в цьому ламкому зимовому світлі мені ввижається, ніби це залишки овочевої грядки. Решту саду завалено дротяними клітками.

Я глибоко зітхаю, потім кривлюся. Навіть тут, надворі, повітря смердить гнилизною. Я обертаюся, маючи намір повернутися до будинку, але щось привертає мою увагу; я придивляюся. Щось визирає з однієї з кліток. Я йду до неї. Це ніби хвіст. Рудий та худий. Лисиця? Раптом у пам'яті моїй промайнув спогад про сутінки на кладовищі «Гайгейт» та гавкіт лисиць, які облаштували там собі нірки серед надгробків, — і тут же зник. Я хапаюся за цей хвіст, і він тут же падає на землю, а з нього зривається рій дрібних мушок. «Безумовно, лисиця», — думаю я собі, але, коли зазираю в клітку, моє серце починає калатати так, що ледве не проламає грудну клітку. Там, на дні клітки, лежить сірий, плямистий череп.

Я задкую та бігом повертаюся до будинку, навалюючись на скляні двері з такою силою, що майже зриваю їх із петель. Назад — крізь цей смердючий бардак, крізь вхідні двері та повз озеро.

Добігши до машини, я спираюся на капот, намагаючись відхекатися. Трохи згодом я відчиняю пасажирські дверцята і бачу Джо — його обличчя червоне, він кричить.

— Чш-ш-ш, — шепочу я, намагаючись зробити так, аби в голосі моєму не було чути паніки. — Все добре, маленький. Мама тут.

Він дивиться на мене нажаханими очима:

— Хочу до тата! Хочу до тата, зараз же!

Я не знаю, що робити. Не можна ж залишатися із Джо в цьому місці, коли він у такому стані. «Думай, Лізо, думай», — кажу я собі. Тоді я згадую про сільську крамничку. Заїду туди, накуплю харчів та спробую скласти план подальших дій.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ